

2010-10-03

Till:

Utbildningsdepartementet

KOPIA: Näringsdepartementet, VINNOVA och Tillväxtverket

Synpunkter från Norra Sverige inför FP8

Huvudmännen för North Sweden European Office önskar härmed ge sin samlade syn på hur ett framtida FP8 bäst kan motsvara de förväntningar som programmet har hos innovationssystem, starka forskningsmiljöer och näringsliv i norra Sverige. Vi vill tacka Utbildningsdepartementet och VINNOVA för en öppen och engagerad process och ser fram emot det fortsatta arbetet.

Tillgång till naturresurser, gles befolkning med långa avstånd och arktiskt klimat ger norra Sverige en speciell särprägel. Denna särprägel har naturligt kopplats till ett flertal starka forskningsområden exempelvis distansöverbyggande teknik som är viktigt för att klara vård och omsorg i glesbygd eller rymdforskning där det geografiska läget skapar de rätta förutsättningarna. Hållbart naturresursutnyttjande i kombination med ledande IST- utveckling där spetsforskning går hand i hand med industri gör att norra Sverige idag är världsledande inom högteknologisk industri inom såväl gruv-, metall- och mineral, skog- som energi. Branscher som av vissa aktörer utan fackkunskap fortfarande förknippas med low tech och olösta miljöproblem men där europeiska aktörer ligger långt framme både teknikmässigt och hållbarhetsmässigt.

- Vi anser att Sverige inför FP8 bör lyfta forskningsfrågorna kring Europas råvaruförsörjning där Sverige har en tydlig profil inom mineral och skog. FP8 bör möjliggöra stora insatser inom forskningsområden som avancerad materialvetenskap, bioteknik och process-IT. Även framtidens bioraffinaderier är ett forskningsområde som Sverige bör lyfta .

Sverige ligger ständigt i topp i Europeiska - och globala jämförelser vad gäller innovationsklimat och innovationssystem där norra Sverige bidrar i lika hög mån som övriga svenska regioner. Rurala perifera områden förknippas dock inte med starka forskningsmiljöer i Europa. För norra Sverige med världsledande forskning inom en rad olika ämnesområden, med forskare som meriterar sig för ERCs utlysningar och världsledande företag, finns det därför en viktig territoriell dimension att lyfta inför FP8;

- Vi anser att programmet som hittills ska bygga på excellence-kriterier men det måste utformas så att även mindre spetsaktörer får möjligheter att vara med. Norra Sverige önskar därför se att även mindre projekt i storleksordningen 2-5 miljoner Euro får plats i ett framtida FP8 och att möjligheterna görs gynnsammare för små- och medelstora företag att delta.

Norra Sverige önskar även se en fortsättning på initiativ som Regions of Knowledge där den territoriella och regionala dimensionen kopplas till EUs forskningspolitik. Regionerna är plattformen för Europas innovationssystem och regionerna möjliggör samverkan mellan Strukturfonderna och ett framtida FP8. Det är därför viktigt att DG Research behåller den typen av initiativ.

- Vi anser att ett framtida Regions of Knowledge inom FP8 ska vara öppet för regioner som genom strukturfondssatsningar har byggt upp sin forskningsinfrastruktur så att de är konkurrenskraftiga såväl inom FP8 som globalt. Programmet ska möjliggöra best practise, strategiska samarbeten och spetsatsningar exempelvis inom forskningsinfrastruktursatsningar där strukturfondsmedel tydligt kan länkas mot FP8 satsningar.

Norra Sverige kan visa upp många goda exempel inom kunskapstriangeln¹, industrinära forskningssamarbeten och strategisk användning av strukturfondsmedel för att bygga upp spetsmiljöer inom forskning och innovation. Två goda exempel kring det senare är dels den Mål 2 finansierade centrumbildningen CBRNE dels Mål 2 projektet EISIS.

CBRNE är ett samarbete mellan ledande forskare vid FOI, Umeå universitet och Norrlands universitetssjukhus där Mål 2 möjliggjorde centrumbildningen som idag koordinerar ett flertal tunga och prestigefyllda projekt inom FP7. Mål 2 projektet EISIS syftar till att öka innehållet av elektroniksystem i produkter från företag i Norrbotten och Västerbotten genom samverkan mellan företag och EISLAB, centret för inbäddade elektroniksystem vid LTU. EISLAB är involverade i ett flertal FP7 projekt och kan genom Mål 2 koppla sin verksamhet till regionens företag.

- Vi vill hävda att möjligheten att kombinera strukturfonder och FP 7 är fullt möjligt redan idag och handlar framförallt om kunskap och strategi från samtliga involverade parter på samtliga nivåer. Möjligheterna bör bättre tillvaratas i nästa programperiod för att öka synergieffekterna ytterligare, framför allt i kombination med nationella satsningar. Vi medverkar gärna till att visa upp hur vi arbetar med dessa frågor redan idag.

Norra Sverige önskar se ett FP 8 som balanserar väl mellan forskningsdriven, samhällsdriven och industridriven forskning mot de stora samhällsutmaningarna utan att dräpa den förutsättningslösa grundforskningen. Vi önskar se ett FP8 som möjliggör dialog och brobygge mellan samhällsaktörer för att förbättra kunskapsspridningen och kunskapsutbytet i samhället till gagn för såväl forskare, praktiker och policymakers i linje med vad som avses i Innovation Union och öppna upp för innovationer – såväl sociala som tekniska.

- Vi önskar att den svenska regeringen stöttar ansatserna till upplättnad av statsstödsregler vid uppförande av testanläggningar och anläggningar för att möjliggöra marknadsintroduktion av nya tekniker, metoder, processer och substanser så som Kommissionen föreslår. Vi önskar även en större enhetlighet bland medlemsländerna för hur skatteincitament används för att främja större FoU investeringar.

¹ Vänligen se skrivelsen från Umeå universitet kring Kunskapstriangeln, 2009-12-22.

Idag är det flera statliga myndigheter som på ett föredömligt vis stöttar svenskt deltagande i FP7, exempelvis Energimyndigheten som erbjuder rådgivning och uppstartsbidrag.

- Inför FP8 önskar vi att samliga statliga myndigheter involverade i ramprogrammet erbjuder rådgivning och uppstartsbidrag för att gynna svenskt deltagande.

North Sweden European Office är Norrbottens och Västerbottens regionala representationskontor i Bryssel och drivs gemensamt av Landstingen, Handelskamrarna och Företagarna i Västerbotten och Norrbotten samt av Kommunförbundet Norrbotten, Regionförbundet Västerbotten, Umeå universitet, Luleå Tekniska universitet och Länsstyrelsen i Norrbotten.

Vi vill tacka för möjligheten att delge våra synpunkter och står givetvis till ert förfogande för en fortsatt dialog och samarbete.

Å våra huvudmäns vägnar,

Peter Hedman, Ordförande, North Sweden European Office

Sabine Mayer, Senior Advisor European Affairs/Assistant Director, North Sweden European Office

Kontaktuppgifter: 090-195929, 070-6401460, sabine.mayer@northsweden.eu